

Pokorščina.

Tri slike. — Spisal Pavel Perko.

I.

Lojzika piše Anici.

Ljuba Anica! Oj, kako je vendar dolgčas, odkar Te ni! Jaz sem sedaj v III. razredu in sedim v zadnji klopi. In Klemenčeva Jozefa in Budnova Ivana in Ložarjeva Cila sedimo v zadnji klopi, ker smo največje — in že drugo leto. Spređaj pa sedijo novinke, ki so prvo leto. Ko so vprašane, se boje in silno nerodno odgovarjajo.

Anica, zadnjič je bilo smešno! Koderna Jula (Kodra Julijana) je bila zatožena, da je pila vino. Na svatbi je bila, na prežalici. Ker je bila njena mati na svatbi, pa je prišla Jula na prežalico. Gospod učitelj in gospod katehet pa strogo prepovedujeta, da ne sme nihče na prežalico. Svatba je za velike ljudi; za otroke je potica in kolač, ki ga prineseta oče in mati s svatbe. Ali ni res tako? — Anica, kdaj sva midve hodili po svatbah? Nikoli! Jula je pa šla in je stala za durmi ob peči in prst je držala v ustih, in gledala je na mizo, kjer je stalo vino. In potem so ji začele kapati solze po licu in obraz se ji je skremžil. Toliko, da ni naglas zajokala. — Vse vem, ker mi je Trohov Tone (Bajec Anton) povedal. — In da bi ne zajokala, jo je poklicala mati: »Jula, pojdi pit!« Jula je pa šla. Pa z obema rokama je prišla kozarec in ga je nesla k ustom. Ravnotakrat je pa zavpil Bajec Anton, ki je tudi ostal za vrati in prežal: »Čakaj, ko piješ! Jaz te zatožim!« In teša se je Jula prestrašila, in kozarec ji je padel na tla in se je razbil. Jula pa le ni pila vina, ker se je kozarec razbil. Anica, ali ni to smešno?

Bajec Anton je pa vseeno zatožil Julo in se je zlagal, da je pila vino. Pa ga ni pila. Samo mislila ga je piti. Gospod učitelj pa so vprašali: »Ali si ga res pila?« Jula je rekla: »Nisem ga.« Bajec Anton pa: »Si ga! Si!« — »Nisem ga ne, ker se je kozarec razbil!« — »Saj si ga že poprej malo pokusila!« — Gospod učitelj pa vprašajo Toneta: »Bajec, kako pa, da ti vse to tako natanko veš?« Takrat je pa Trohov Tone videl, da se je sam izdal, in je povetil glavo. — »Ali si bil morda tudi sam zraven?« In Tone je povetil glavo še bolj. In potem sta morala stati oba. Jula zato, ker je bila na prežalici, Bajec Anton pa zato, ker je bil na prežalici in ker se je zlagal.

Vidiš Anica, kako je včasih smešno v šoli. Pa to je samo včasih. Pravzaprav je pa dolgčas, odkar si Ti odšla v mesto.

Toda jaz sem bila le vesela, da mene ni doletela kazen, ker bi se bila kmalu tudi izdala. Veš, mati so me bili takrat poslali v prodajalno in so mi strogo prepovedali, da ne smem v bližino, kjer je svatba. Jaz sem pa vseeno prišla čisto blizu. Veš, hotela sem videti, če bo Jula res zraven, ker se je poprej hvalila, da pride z materjo. To je pa mene jezilo, ker je bil naš stric Martin tudi na svatbi; pa bi Jula smela biti, jaz pa ne. In sem šla in sem bila že čisto blizu hiše — pa pride stric Martin

iz hiše in me zagleda in me spodi domov. Uh, kako me je jezilo! Doma pa so me mati vprašali: »Ali si bila morda na prežalici?« — »Ne,« sem rekla, ker res nisem bila. Potem so me pa pohvalili, in dobro se mi je zdelo. Da bi le stric Martin molčal. Ampak Julo zatožim — sem rekla — in Trohovega tudi, zakaj hodita po svatbah. Pa se je Trohov sam izdal in meni ni bilo treba.

Veš, Anica, včasih je prijetno, a malokrat!

Tisto uro, ko sta Jula in Tone stala, so gospod katehet razlagali o pokorščini. Vem, da nalašč, zavoljo Jule in Toneta. »Pokorščina je včasih težka,« so rekli, »zato je pa tako lepa.« — Res, meni je bilo silno težko, ker sem morala domov. A zato sem bila tudi pohvaljena! — »Človeku si pokoren,« so rekli gospod, »pa si Bogu pokoren, ker starši in predstojniki so božji namestniki.« — Stric Martin je tudi predstojnik! No, vidiš Anica! Dobro je, da sem ubogala! — »V mladosti je nepokoren; ko je star, je pa uporen, in orožniki ga gonijo po ječah,« so rekli gospod katehet. — Tone je gledal v tla, Jula je pa jokala. Malo se mi je smilila. Pa naj malo poizkusi, kaj se pravi: hoditi na prežalico. — »V mladosti se dá še poboljšati, ker mlado drevesce se lahko nagne, kamor se hoče,« so rekli gospod. — Ej, jaz ne verjamem, da bi se Jula poboljšala. Kaj pa Ti praviš, Anica? — Potem so pa vprašali Julo: »Ali se boš poboljšala?« In je rekla: »Bom.« In potem so ji rekli v klop. Vidiš, to me je pa najbolj jezilo. Jula je bila na prežalici in je skoro vino pila, pa je stala samo četrť ure in nazadnje toliko, da ni bila pohvaljena. Jaz sem morala biti pa doma, čeprav je bil stric Martin na svatbi, pa so me samo mati nekoliko pohvalili, drug pa nihče.

Oh, Anica, kako bi jaz rada šla v mesto za Teboj! V mestu, to vem, je vse drugače. Tam mora tisti, ki je nepokoren, stati celo uro, jeli? Pridnim pa dele gospod katehet še vse lepše podobice kot pri nas — jeli? Anica, piši mi, kako je. Oh, da bi jaz mogla v mesto! Tvoja prijateljica Lojzika.

II.

Anica odgovori Lojziki.

Lojzika, nič ne maraj in ne misli, da je v mestu vse tako prijetno, kot se Tebi zdi. Tista »prežalica«, to ni nič! Tukaj so še vse drugačne neprijetnosti.

Zadnjo nedeljo je bil god matere prednice. In napravile smo igro in veselico. Sestra Antonija je določila, katere bodo igrale. Že lani ob koncu leta je bila določila, zato da so se doma o počitnicah učile. Nežika Kocmur (ali ni čudno to ime: Kocmur?), ta je bila odbrana, da bo igrala učenko Ivano, in se je naučila o počitnicah Ivano. Tam sredi igre pa pride tako, da Ivana svari svojo prijateljico Kristino in ji zapreti: »Ne bodi malo-bridna!« Po teh besedah pa mora stopiti na oder Kristinina teta, ki je stara in ki hodi ob palici. Po tistih besedah, ko pravi: »Ne bodi malo-bridna!« je v knjigi zapisano: Teta. Seveda, ker mora takrat t e t a priti in govoriti. Nežika Kocmur pa se je naučila tistih besed tako, da je nazad-

nje vselej izrekla tudi besedo »teta«. Vselej, ko je bila izkušnja, je izgovorila: »Ne bodi malopridna, teti!« Ali ni to smešno? Kot da je Kristina kakšna — teti! Vse smo se ji smejale, a nič ni pomagalo; Nežika Kocmur se tiste »tete« ni mogla odvaditi. Anke Podržaj, ki je imela igrati, se je že prijel priimek: Teti. Vse smo rekle, da bo Nežika Kocmur takrat, ko bo zares igrala, vse pokvarila. In pomisli, Lojzika: k igri pridejo vselej tudi gospod oče in gospod katehet in veliko drugih gospodov in gospe iz mesta! Pa bo Nežika Kocmur vsem skupaj napravila sramoto! Zato sem ji rekla, ko sva bili sami: »Nežika, pusti meni, da bom jaz igrala Ivano.« Sestra Antonija pa je rekla, da ne, ker je še štiri dni do igre in se bo Nežika še lahko naučila. Jaz sem pa bila nevoljna. In sem rekla: »Jaz sem doma igrala igre in so me gospod učitelj in gospod katehet vselej pohvalili.« Pa sestra Antonija me je pogledala tako čudno, kot da mi ne verjame. Potem je pa rekla, da moram biti pokorna. In potem sem šla in sem skoro ves dan jokala. Pa sem si mislila: »Bom pa pokorna! In pa počakala bom, da vidim, kako bo Kocmur vse zmedla in pokvarila!«

Poglej, Lojzika, in sem bila pokorna. Ti si bila tudi pokorna; pa Ti si ubogala, ker nisi šla na prežalico, ker prežalica ni za otroke. Jaz sem pa ubogala, da nisem prevzela igre, ki bi jo bila gotovo bolje igrala ko Nežika Kocmur.

Pa čakaj, da Ti povem, kako je bilo z igro. Prišli so gledat igro gospod katehet in veliko drugih gospodov in učenk in gospe iz mesta. Vse polno je bilo. In ko pridejo tiste besede — veš — o teti: tedaj je bilo prav tako, kot sem rekla, da bo. Nežika Kocmur je rekla: »Ne bodi malopridna, teti!« — in namesto da bi bila s prstom zapretila Kristini, je pa zapretila teti, ki je takrat prišla skozi vrata. Vse je bilo zmedeno. Nežika rdeča kot rak. Anka Podržaj, ki je bila teti, se je pa zmedla, da ni vedela nobene besede. Me smo se natihem smejale. Gospodom in gospe pa se je zdelo zelo sitno. K sreči je bilo to že proti koncu, ko potem pade zastor. In sestra Antonija, ki je imela spuščati začinjalo, je spustila začinjalo in jih je rešila vse skupaj.

Kaj praviš, Lojzika? Ali se ni prav zgodilo Nežiki? Zakaj pa ni mene poslušala?

Drugi dan sem srečala sestro Antonijo na hodniku, in je bila videti vsa žalostna. In sem rekla: »Sestra Antonija, zakaj niste pustili, da bi bila jaz igrala Ivano?« — »Ali bi bila ti bolje napravila?« je vprašala sestra Antonija. — »Bolje,« sem rekla. »Ko sem doma igrala »Samostansko lilijo«, se mi ni niti spotaknilo, in vsi so me pohvalili.« Sestra Antonija se je nasmehnila in je hotela nekaj reči. Pa je rajši molčala in je šla dalje. — Veš, Lojzika, sestra Antonija se meni smili. Nežika Kocmur se mi pa nič ne smili. Zakaj se pa sili, ko ni za to!

Tako vidiš, Lojzika, je v mestu včasih prijetno, včasih pa ni. Le doma ostani in ubogaj, kakor priporočajo gospod katehet. Tudi naš gospod katehet so danes govorili skoro le o pokorščini. Rekli so, da pokorščina nikdar ne pričakuje, da bi bila pohvaljena, ampak le, da se ukloni vselej

Predjužnik.

zavoljo Boga. To je že res. Toda, če potem še pohvalijo tistega, ki je bil pokoren, je pa še lepše, jeli? In Ti, Lojzika, si bila pohvaljena od matere, ker si ubogala; jaz pa od nikoogar. Sestra Antonija me gleda sedaj tako čudno, da ne vem, kaj hoče. Smehlja se mi, kadar se srečava, a ravnotako se mi zdi, kot bi mi nekaj očitala . . . Pa naj bo! Leto bo minilo, in o počitnicah bomo doma napravile igro, in obe bova igrali — pa bolje kot Kocmurjeva Nežika.

Nežika Kocmur sedaj samo joka. V sobi tiči in skoro nič ne gre v družino. Kadar pride na vrt, takrat pa samo v tla gleda. Malo se mi smili, veliko pa ne.

Lojzika, Ti mi pa kmalu piši, ali Te je stric Martin zatožil, ali ne. Pozdravljena! Tvoja prijateljica Anica.

(Konec prihodnjšč.)

Groga.

Slika iz vasi. Spisal B o j k o.

Groga je stal na mostu. Majhno premico je držal pri ojesu. Na nji so bile stare, že raztrupane neške. Le Grogovi skrbnosti so se imele zahvaliti, da niso že davno zgorele, ko je pozimi snežilo okrog voglov. Groga jih je dobro zvezal na krajih z žico, da so držale tudi kamenje, če bi ga bil naložil vanje. Ali tega Groga ni storil. Nalagal je pa v neške živinske odpadke. Po celo popoldne jih je pobiral po vasi. Ropotal je voziček in neške na njem. Groga je vozil počasi s sklonjenim hrbtom in upognjeno glavo. Železno lopato je vrgel čez ramo in počasi vlekel dalje.

Nabralo se je okoli njega otročadi, ki je vpila in se mu smejala na vse grlo. In pristopila je prav tik njega in mu zavpila na polgluha ušesa:

»Groga, ali vas je kaj strah? Ali vas ne bo snedla lisica?«

Ta in oni ga je pocukal za suknjo, mu zavlekel premico na stran in mu zvrnil neške. Drugi so se smejali, da so matere zvedavo pogledavale izza voglov.

»Groga, ali vas ni sram? Doma vam v skrinji gnijó bankovci, vi pa pobirate živinske odpadke!«

Groga se je okrenil proti oni strani, odkoder je prihajal ta glas, postavil je lopato z železnim koncem navzdol, se krepko naslonil na toporišče, da se je otročad strahoma oddaljila, pa je začel odpirati usta naširoko:

»Pečena kavka, jaz delam, kar se mi poljubi. Svoje otroke uči, kako naj spoštujejo stare ljudi! Če imam kak vinar, sem si ga prislužil. — Fej te bodi, pečena kavka!«

»Še klobuka si niste sami kupili. Ukradli ste ga slamnatemu možu, ki straši v žitu. Seveda traka ni imel in luknjo je kazal na vrhu. Vi ste